

Reuven Feuerstein (1921 – 2014)

celosvetovo uznávaný psychológ v obore kognitívnej psychológie

Prof. Reuven Feuerstein sa narodil v Rumunsku v roku 1921 ako jedno z deviatich detí profesora judaistiky. V Bukurešti študoval učiteľstvo a psychológiu. Svoje štúdium musel prerušiť v dôsledku nacistickej invázie do Rumunska. Počas druhej svetovej vojny ho zatklo gestapo, musel nastúpiť na nútené práce, ale podarilo sa mu ujsť. Pracoval v ilegality, kde pomáhal pri organizovaní úteku židovských detí do zahraničia.

V roku 1944 bol aj on nútený ujsť z Rumunska do Palestíny. Usadil sa v kibuci, kde počas nasledujúcich štyroch rokov pracoval s deťmi zasiahnutými holokaustom, ktoré prichádzali do Palestíny z utečeneckých táborov z celého sveta. Mnohé z týchto detí stratili všetko, svoje domovy a rodiny. Feuerstein vtedy čelil veľkej výzve, ako pomôcť deťom, ktoré sa vyznačovali kultúrnou rôznorodosťou a diverzitou. Chcel im vrátiť chuť do života a zároveň im dať vzdelanie. Mnohé z detí vôbec nikdy do školy nechodili. Vykazovali nízke skóre v testoch inteligencie, zažívali školské neúspechy a boli považované za nezvratne vývojovo retardované. Zistil, že jeho zverenci majú oveľa viac študijných schopností, ako indikovali tradičné inteligenčné testy. Ich základným problémom, ako sa Feuerstein

domnieval, bola absencia kultúrneho prenosu, spôsobená rozvratom v dôsledku vojny. Takto Feuerstein sformuloval **hypotézu kultúrnej deprivácie ako príčiny deficitného vývoja kognitívnych funkcií**.

V roku 1948 sa po štyroch rokoch strávených v izraelskom kibuci Reuven Feuerstein vrátil do Európy, aby dokončil štúdium psychológie.

Onedlho mu však diagnostikovali tuberkulózu. Mal zasiahnuté celé pľúca a preto ho švajčiarski odborníci považovali za nevyliciteľne chorého. Oporučili mu pobyt v sanatóriu. Vydal sa teda hľadať posledné útočisko do sanatória vo švajčiarskych Alpách. Nevzdal sa. Veril, že sa uzdraví, preto sa rozhodol vrátiť k nedokončenému štúdiu. Čas strávený liečbou a blízkosť smrti Feuersteina naučili, že **sila ľudskej viery je obrovská**.

Zostal žiť vo Švajčiarsku, kde pôsobil vo funkcii riaditeľa Psychological Services of Youth Aliah - psychologické služby pre mládež, kde bol zodpovedný za výber budúcich pracovníkov, ktorí sa venovali židovským imigrantom z Maroka, Tuniska, Alžírsku, Egypta a Európy. Počas tej doby navštevoval prednášky K. Jaspersa, C. G. Junga a L. Szondyho. Neskôr prešiel do Ženevy, kde získal **titul z klinickej psychológie**. V Ženeve študoval u Jeana Piageta a Andrého Reye.

Podľa Piageta je vývoj kognitívnych funkcií výslednicou dozrievania a skúseností s objektami. Tento proces podľa neho prebieha spontánne a je na učiteľovi, aby tento vývoj rešpektoval. Podľa Feuersteina, ktorý s týmto názorom nesúhlasil, je **klúčová interakcia medzi ľuďmi**. Tuto interakciu označoval ako **skúsenosť sprostredkovaného učenia** a pripisoval jej hlavnú úlohu v procese vývoja kognitívnych funkcií. Podľa neho je mentálny vývoj detí aj dospelých možné ovplyvniť a akcelerovať. Preto neskôr napísal monografiu s názvom *Miluješ ma! Neprijímaj ma, aký som (You love me! Don't accept me as I am)*, v ktorej zreteľne popisuje jeho prístup k deťom s nedostatočne rozvinutými poznávacími schopnosťami. Neskôr svoje predstavy konfrontoval aj s prácami L.S.Vygotského.

V šesťdesiatych rokoch 20. storočia Feuerstein založil výskumný inštitút Hadassah – WIZO – Canada Research Institute, ktorého úlohou bolo prepojiť výskum adaptácie výukového procesu, výukovej a školiacej činnosti a klinického poradenstva.

Túto tému spracoval vo svojej **doktorskej práci, ktorú obhájil na Sorbonskej univerzite v roku 1970**. Od toho roku pôsobil ako profesor pedagogickej psychológie (v Izraeli, USA). Stredom jeho odborného záujmu bola oblasť vývojovej, klinickej a kognitívnej psychológie z pohľadu, ktorý rešpektuje kultúrne odlišnosti.

V Jeruzaleme **založil a viedol inštitút International Center for the Enhancement of Learning Propensity (ICELP)** (Medzinárodné centrum pre zvýšenie učebných možností.)

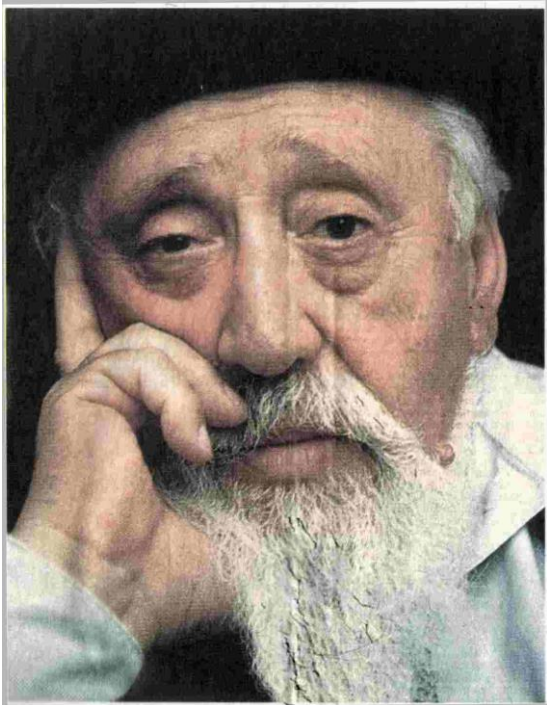
Postupom času začali s metódou inštrumentálneho obohacovania pracovať ďalší odborníci a utvrdili sa, že sa dá aplikovať v mnohých ďalších oblastiach, než v akých ju Feuerstein pôvodne začal používať pri práci s mentálne postihnutými deťmi hlavne s Downovým syndrómom. V 80. rokoch Feuerstein rozšíril svoju metódu aj na využitie v komerčnom, vládnom a vojenskom prostredí. Výhody a aktuálnosť výuky spôsobu myslenia v súvislostiach objavili aj odborníci pracujúci s nadanými deťmi, odborníci v oblasti marketingu a personalistiky. Metóda sa používa pri tréningoch zamestnancov v Číne, Indii, Južnej Amerike, Afrike, Kanade.

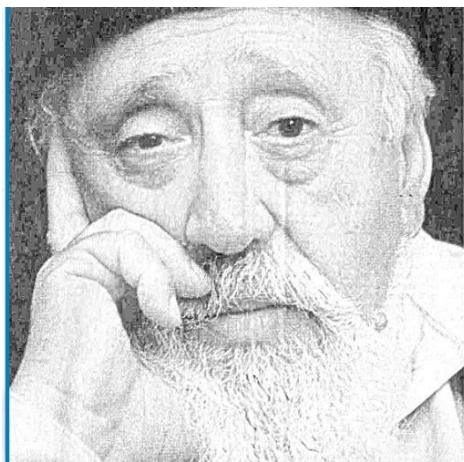
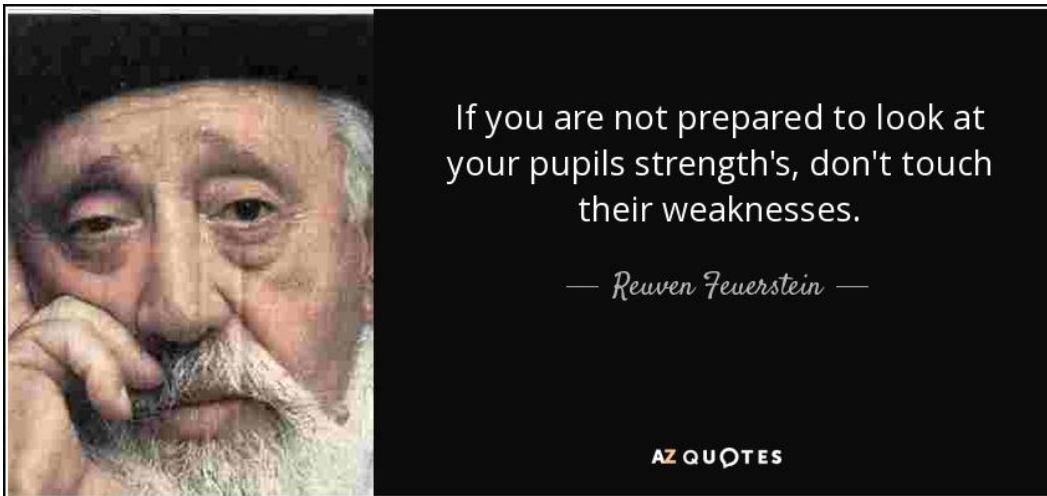
V roku 1992 bola profesorovi Feuersteinovi udelená Cena Izraela za oblasť sociálnych vied a roku **2012 bol nominovaný na Nobelovu cenu mieru.**

Zomrel 29. apríla 2014 v Jeruzaleme.

Prof. Reuven Feuerstein je jedným z prvých odborníkov, ktorí na základe svojej výskumnej práce tvrdili, že intelekt nie je raz a navždy danou vlastnosťou človeka, ale že je modifikovateľný. Bol prvý, kto vyvinul systematické programy (Inštrumentálne obohacovanie), ktoré teóriu o modifikovateľnosti intelektu podporujú a kognitívne funkcie detí aj dospelých rozvíjajú.

Materiál bol spracovaný na základe viacerých zdrojov dostupných na internete <http://www.atc-feuerstein.cz/rubrika/34-O-autorovi/index.htm>, wikipedia a ďalšie...

"Intelligence is not a static structure,
but an open, dynamic system that
can continue to develop throughout
life"
Dr. Reuven Feuerstein